

ЗАДАНИЯ ДЛЯ 10- 11 КЛАССОВ

1 задание. Басым беренче ижеккэ төшэ торган сүзне билгеләгез. (1 балл)

- 1) ясамаячаклар
- 2) китерермен
- 3) билгесездер
- 4) **кулланыгыз**

2 задание. Яхшы сүзенең синонимын билгеләгез. (1 балл)

- 1) рэхәт
- 2) **әйбәт**
- 3) начар
- 4) рэхмәт

3 задание. Ясалма сүзне билгеләгез. (1 балл)

- 1) **белдекле**
- 2) белү
- 3) беләк
- 4) белмәс

4 задание. “Котадгу белек” әсәренең авторын күрсәтегез. (1 балл)

- 1) М.Колый
- 2) С.Сараи
- 3) **Й.Баласагунлы**
- 4) Габдерәхим Утыз Имәни

5 задание. К.Насыйриның “Әбугалисина” әсәрендә кеше холкындагы тискәре сыйфатларны туплаган геройны күрсәтегез. (1 балл)

- 1) Әбелхарис
- 2) Әбугалисина
- 3) Хәсрәү
- 4) Гөлстан

6 задание. Күчерелмә мәгънәдә кулланылган *кайт* фигылен билгеләгез. (3 балл)

- 1)Дустым жылы якта ял итеп кайтты.
- 2)Мин өйгә соң кайттым.

3)Бу хәбәрдән йокым кайтты.

- 4)Бүген кич ничәдә кайтасыз?

7 задание. Антонимнарны билгеләгез. (3 балл)

- 1)гали – бөек
- 2)гади – катлаулы**
- 3)кыска – бормалы
- 4)жыйнак – купшы

8 задание. Тамырдаш сүзләрдән генә торган төркөмне билгеләгез. (3 балл)

- 1)моңлы, моңарчы, моңсыз, моңаю
- 2)сыймау, сыйлык, сыйлану, сыек
- 3)тозлы, тозак, тозсыз, тозлау

4)юлчы, юлдаш, юлыгу, юлсызлык

9 задание. Исем фигыль булган жөмләне билгеләгез. (3 балл)

- 1)Карга боткасы пешерергә ниятлэгәннәр иде, барып чыкмады (Ә.Б.)
- 2)Поезд килгәнче, шактый көтәргә туры килде (Ә.Б.).

3)Дингезнең тозлы суында коенудан да рәхәтлек таба алмады (Ә.Б.)

4)Төн ката салкынайтканга күрә, Зәйтүнә өстенә калын шәлен бөркәнергә булды (Ә.Б.)

10 задание. Кисәкчә булмаган жөмләне билгеләгез. (3 балл)

- 1)Тиз генә имтиханын тапшырып кайтты да урамга чыгып йөгәрде егет.
- 2)Мондый затлы күлмәк безгә килешмәсмени?
- 3)Сез кичә кайда булдыгыз соң?

4)Жыр тынмады, һаман яңгырады да яңгырады.

11 задание. Жөмләнең дәрәжәсәнен билгеләгез. (3 балл)

Магазин открится лишь в 10 часов.

- 1)Кибет сәгать унда ачылыр.
- 2)Кибет сәгать унда гына ачылачак.**
- 3)Кибет сәгать уннан гына эшли башлый.
- 4)Кибет сәгать унда ук ачылачак.

12 задание. Сүзтәзмәнең төрен билгеләгез. (3 балл)

Кияү егете

- 1)исемле фигыль
- 2)фигыльле исем
- 3)рәвешле фигыль
- 4)исемле исем**

13 задание. Хәбәрлекле мөнәсәбәттәге сүзләрне билгеләгез. (3 балл)

- 1)сумка Гөлсемнеке**
- 2)жыр язу
- 3)кычкырып уку
- 4)синнән сорау

14 задание. Гади жөмләне билгеләгез. (3 балл)

- 1)Дусларын көтә-көтә, табын да әзерләнеп бетте, мич тә ягылды.
- 2)Көзләр үтеп, кышлар житсә дә, син кайтмадың.

3) Соравы бар укучылар, бер-бер артлы, кулларын күтэрэ башладылар.

4) Кунаклар эзер табынга килеп төшүлөрөн күргөч аптырап калдылар.

15 задание. Жөмлөнөн төрөн билгелэгез. (3 балл)

Агачларда сирәк-мирәк кенә жылфердәп калган соңгы яфрактар күрөнгәли.

1) гади, жәенке, тулы, бер составлы, хикәя жөмлө

2) гади, жәенке, тулы, ике составлы, хикәя жөмлө

3) гади, жыйнак, тулы, ике составлы, хикәя жөмлө

4) тезмә кушма жөмлө

16 задание. М.Акъегет эсәрен күрсәтегез. (3 балл)

1) “Гөлстан бит-төрки”

2) “Хисаметдин менла”

3) “Нуры содур”

4) “Горбәтнамә”

17 задание. Рухи камилләшү, ислам дине кушканча яшәү идеяләрөн житкөргән әдәбият: (3 балл)

1) дини әдәбият

2) жәдитчелек әдәбияты

3) мәгърифәтчелек әдәбияты

4) модернистик әдәбият

18 задание. Т.Миңнуллин ижәт иткән “Әлдөрмөштән Әлмәндәр” эсәренән төп жанры: (3 балл)

1) роман

2) повесть

3) драма

4) хикәя

19 задание. “Кыйссаи Йосыф” эсәрендә кулланылган символик санны билгеләгез. (3 балл)

1) өч

2) егерме ике

3) утыз тугыз

4) сиксэн сигез

20 задание. “Син ышанма, бәгърем” юлларында кулланылган тел-сурәтләү чарасы: (3 балл)

1) чагыштыру

2) риторик эндәш

3) сынландыру

4) гипербола

21 задание. Аваз һәм аның характеристикасы арасында тәңгәллек урнаштырыгыз. (5 балл)

А) [y]	1) алгы рәт, иренләшмәгән, түбән күтәрелешле сузык аваз
Ә) [ә]	2) арткы рәт, иренләшкән, урта күтәрелешле сузык аваз
Б) [ө]	3) арткы рәт, иренләшкән, югары күтәрелешле сузык аваз
В) [э]	4) алгы рәт, иренләшмәгән, урта күтәрелешле сузык аваз

ИНСТРУКЦИЯ: Биремнән жавабы булып, саннар тезмәсе генә килә ала. Жавапны буш ара калдырмыйча, өтер яки башка символларсыз языгыз.

Жавап: 3124

22 задание. Фразеологизм һәм аның мәгънәсе арасында тәңгәллек урнаштырыгыз. (5 балл)

А) йөз сыту	1) күзгә бәрәп әйтү
Ә) йөз кызарту	2) матур булып пешү
Б) йөзгә ору	3) кәефсез булу

В)йөзе килү	4)оялу
-------------	--------

ИНСТРУКЦИЯ: Биремнең жавабы булып, саннар тезмәсе генә килә ала. Жавапны буш ара калдырмыйча, өтер яки башка символларсыз языгыз.

Жавап:3412

23 задание. Мәкальләр килеп чыгарлык итеп, тәңгәлләкләр урнаштырыгыз. (5 балл)

А)Алтыда белгән	1)тел ярасы бетмәс.
Ә)Кул ярасы бетәр,	2) тел күтәрә.
Б) Фил күтәрмәгәнне	3) агу да тамар.
В)Бал тамган телдән	4)алтмышта да онытмас.

ИНСТРУКЦИЯ: Биремнең жавабы булып, саннар тезмәсе генә килә ала. Жавапны буш ара калдырмыйча, өтер яки башка символларсыз языгыз.

Жавап:4123

24 задание. Агач атка атландыру фразеологизмын бер сүз белән языгыз. (5 балл).

ИНСТРУКЦИЯ: Сүзне БАШ хәрәфләр белән баш килештә, берлек санда языгыз.

Жавап: АЛДАУ / ЯЛГАНЛАУ

25 задание. Аңардан да бәхетле кем булды икән бу мизгелдә, беркем әйтә алмый. (Ф.Хөсни) жөмләсендәге ясалма сыйфатны табып языгыз. (5 балл).

ИНСТРУКЦИЯ: Сүзне БАШ хәрәфләр белән баш килештә, берлек санда языгыз.

Жавап: БӘХЕТЛЕ

26 задание. Тексттан бер составлы жөмлэләрне табыгыз һәм аларның санын арта бару тәртибендә күрсәтегез (5 балл).

1) Туган жир! 2) Син шулхәтле кадерле: кочаклап үбәрлек якин! 3) Бездәге иң бөек тойгы ата-бабаларыбыз дөнъя көткән, дөнъя калдырган менә шушы кечкенә йорттан башлана бит! 4) Әле син – нарасый бер бала гына: күкрәк сөтен имгәндә, күзеңне ача алмасаң да, шул вакыттан ук инде сиңең карыныңа йөз төрле ризыкны алмаштырган татлы сөт ага, сөттән соң тамагың кибеккәч, син авызыңны очлайтып, тагын нидер сорыйсың – аны әниң генә белә: су сорыйсың син, һәм әниң балкашык белән генә сиңең авызыңа су сала. 5) Сөт һәм су! 6) Ана күкрәгеннән килгән сөт нинди пакь булса, жир күкрәгеннән сөзелеп кенә чыккан чишмә сулары да шундый ук. 7) Шулай булгач, Анага булган мэхәббәтең сөттәй саф, Жиргә булган мэхәббәтең чишмәдәй кадерле. (Х. С.)

ИНСТРУКЦИЯ: Биремнең жавабы булып, саннар тезмәсе генә килә ала. Жавапны буш ара калдырмыйча, өтер яки башка символларсыз языгыз.

Жавап: 15

27 задание. Тексттан кушма жөмлэләрне табыгыз һәм аларның санын арта бару тәртибендә күрсәтегез. (5 балл)

1) Туган жир! 2) Син шулхәтле кадерле: кочаклап үбәрлек якин! 3) Бездәге иң бөек тойгы ата-бабаларыбыз дөнъя көткән, дөнъя калдырган менә шушы кечкенә йорттан башлана бит! 4) Әле син – нарасый бер бала гына: күкрәк сөтен имгәндә, күзеңне ача алмасаң да, шул вакыттан ук инде сиңең карыныңа йөз төрле ризыкны алмаштырган татлы сөт ага, сөттән соң тамагың кибеккәч, син авызыңны очлайтып, тагын нидер сорыйсың - аны әниң генә белә: су сорыйсың син, һәм әниң балкашык белән генә сиңең авызыңа су сала. 5) Сөт һәм су! 6) Ана күкрәгеннән килгән сөт нинди пакь булса, жир күкрәгеннән сөзелеп кенә чыккан чишмә сулары да шундый ук. 7) Шулай булгач, Анага булган мэхәббәтең сөттәй саф, Жиргә булган мэхәббәтнең чишмәдәй кадерле. (Х. С.)

ИНСТРУКЦИЯ: Биремнең жавабы булып, саннар тезмәсе генә килә ала. Жавапны буш ара калдырмыйча, өтер яки башка символларсыз языгыз.

Жавап: 23467

28 задание. Эдэби эсэр һәм ул ижат ителгән чорларны туры китереп, тәңгәллекләр урнаштырыгыз. (5 балл)

А) З.Бигиев “Меңнәр яки гүзәл кыз Хәдичә”	1) XX йөз башы.
Ә) Г.Тукай “Пар ат”	2) XIX гасыр.
Б) М.Жәлил “Ышанма”	3) XX гасырның икенче яртысы
В) Ә.Еники “Матурлык”	4) сугыш чоры.

ИНСТРУКЦИЯ: Биремнең жавабы булып, саннар тезмәсе генә килә ала. Жавапны буш ара калдырмыйча, өтер яки башка символларсыз языгыз.

Жавап: 2143

29 задание. Халык тарафыннан сүз ярдәмендә, образлы сөйләм аша төрле жанрларда ижат ителгән эсәрләр жыелмасы: (5 балл)

ИНСТРУКЦИЯ: Жавапны буш ара калдырмыйча, БАШ хәрефләр белән баш килештә, берлек санда языгыз.

Жавап: ФОЛЬКЛОР / ХАЛЫКАВЫЗИЖАТЫ

30 задание. Эдәбиятта тормышны хыял яктылыгында сурәтләргә омтылган ижат юнәлеше: (5 балл)

ИНСТРУКЦИЯ: Төшенчәне БАШ хәрефләр белән баш килештә, берлек санда языгыз.

Жавап: РОМАНТИЗМ

КЛЮЧИ И БАЛЛЫ ОТБОРОЧНОГО ЭТАПА 10-11 КЛАССЫ

№ задания	Ключи	Баллы	№ задания	Ключи	Баллы
1	кулланыгыз	1	16	“Хисаметдин менла”	3
2	әйбәт	1	17	дини эдәбият	3
3	белдекле	1	18	драма	3
4	Й.Баласагунлы	1	19	өч	3
5	Әбелхарис	1	20	риторик эндәш	3
6	Бу хәбәрдән йокым кайтты.	3	21	3124	5
7	гади – катлаулы	3	22	3412	5
8	юлчы, юлдаш, юлыгу, юлсызлык	3	23	4123	5
9	Диңгезнең тозлы суында коенудан да рәхәтлек таба алмады (Ә.Б.)	3	24	АЛДАУ / ЯЛГАНЛАУ	5
10	Жыр тынмады, һаман яңгырады да яңгырады.	3	25	БӘХЕТЛЕ	5
11	Кибет сәгать ундагына ачылачак.	3	26	15	5
12	исемле исем	3	27	23467	5
13	сумка Гөлсемнеке	3	28	2143	5
14	Кунаклар эзер	3	29	ФОЛЬКЛОР/	5

	табынга килеп төшүлөрөн күргөч аптырап калдылар.			ХАЛЫКАВЫЗИЖАТ Ы	
15	гади, жәенке, тулы, ике составлы, хикәя жөмлө	3	30	РОМАНТИЗМ	5